מנה אין כאן משכון אין כאן. פי' ומינה מקודשת לפי שהמשכון נקנית בכסף והכסף הוינו בעין היאך יקנה שמין המשכון תמת הכסף כיון שלא יצאו ליד המשכון ולפי מי אמר לה שהמקדש לי במשכון זה והמשכון יהיה שלך פשיטא דמקודשת וכמו כן מה שמתנו עליה הלכך נסכית של מכתו שהוא משכון שמין כאן להיות במקומו לקנות שהם נתנו הפרוטות היתה קנוייה להם לעבד כעני נקנה בכסף[ו]: **נטלתו וזרקתו ליס.** בפניו לומר לימי רוצה: **הא שדיתינהו קמיה.** במקום שהיו מצוי מבוד הוו קידושין במתיה: **מדאיחייבא ליה.** לשלומי גמרה וקדשה נפשה ולפי שהוא שלה זרקתו לנסות מת זה מס הוא רגון: **לימה מקודשת.** ומינו דומה לתן מנה לפלוני ולקדש בו[ו] דהתם מיהי קאמרה לתן מעותיו למחרים: **להודיעך כח דרישא.** לפי על גב לתביה הוא לו גמרה וקדשה נפשה: **כח דסיפא.** לומר מקודשת לפלוני שלה הוא: **סמכה עליה.** לעניד שלימותיה[ח] וכי מקבל להו הוא שלוחה ומקדשה: **ואם היה סלע שלה מקודשת.** שאלו של מכס קונס[ט] והרי הוא כמו שמקבלתו: **רב מחריס.** לנוסכה:

מנה אין כאן משכון אין כאן איתיביה רבא לרב נחמן [א]קידשה במשכון מקודשת התם במשכון דאחרים וכדרבי יצחק [ב]דאמר רבי יצחק [ג]מנין לבעל חוב שקונה משכון שנאמר [1]ולך תהיה צדקה אם אינו קונה צדקה מנין מכאן לבעל חוב שקונה משכון בני רב הונא בר אבין זבון ההיא אמתא בפריטי לא הוו בהדייהו [ד]אותיבי נסכא עליה לסוף אייקר אמתא אתו לקמיה דרבי אמי אמר להו פריטי אין כאן נסכא אין כאן ג[ת"ר] [ה]התקדשי לי במנה נטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל דבר האבד אינה מקודשת הא שדיתינהו קמיה הוו קידושין הא קאמרה ליה שקיל לא בעינא [ו]לא מיבעיא קא אמר לא מיבעיא שדיתינהו קמיה דלא הוו קידושין אבל זרקתו לים או לאור אימא כיון דמיחייבא בהו קדושי קדיש נפשה והא דקא עבדא הכי סבורא איבדקיה להאי גברא אי רחמנא הוא או לא קמ"ל תנו רבנן [ז]התקדשי לי במנה תנם לאבא ולאביך אינה מקודשת על מנת שיקבלום לי מקודשת תנא אבא להודיעך כח דרישא תנא אביך להודיעך כח דסיפא התקדשי לי במנה תנם לפלוני אינה מקודשת על מנת שיקבלם לי מקודשת וצריכא דאי אשמעינן אבא ואביך התם הוא דכי אמרה על מנת שיקבלום לי הוו קידושין דסמכה דעתה עילייהו סברה עבדין לי שליחותאי אבל פלוני לא ואי אשמעינן פלוני הכא הוא דכי אמרה תנם לפלוני לא הוו קידושי דלא מקרבא דעתה לגביה למיתבה ליה במתנה אבל אבא ואביך דמקרבא דעתה לגבייהו אימא במתנה יהביתיה ניהלייהו צריכא ת"ר [י]התקדשי לי במנה תנם על גבי סלע אינה מקודשת ואם היה סלע שלה מקודשת בעי רב ביבי [יא]סלע של שניהם מהו תיקו [יב]התקדשי לי בככר תנהו לכלב אינה מקודשת ואם היה כלב שלה מקודשת בעי רב מרי [יג]כלב רץ אחריה מהו בההוא הנאה דקא מצלה נפשה מיניה גמרה ומקניא ליה נפשה או דלמא מצי אמרה ליה מדאורייתא חיובי מחייבת לאצולן תיקו [יד]התקדשי לי בככר תנהו לעני אינה מקודשת אפילו עני הסמוך עלה[יז] מאי טעמא אמרה ליה כי היכי דמחייבנא ביה אנא הכי מחייבת ביה את ההוא גברא דהוה קא מזבין חומרי

נהיהיה לשמר המלוה על המשכון אינו משמע ומפרש התם משום דקני ליה כרבי יצחק ורבי יצחק הוי שלא בשעת הלוואתו והמלוה משמע בשעת הלוואתו כדמשמע סוף פרק התומעים (ב"מ פט:) [יט]שלא בשעת הלוואתו לגמרי סברה הוי דיקנה הוי בשעת הלוואתו שלא ישמעו דמשיב של חבין צידן ולרשינן בספרי (פ' ראה) את אחיך תשמע ידך[יט] ולא של אחיך צידן וכן יש לפרש פרק כל שעה (פסחים דף לח: ושם[כ]) נההיה לישראל שהלוה את העובד כוכבים על חמנו אחר הפסח עובר בלרבי מאיר ומפרש התם משום דקנה ליה כר' יצחק וכיון דקני ליה כרבי יצחק שלא בשעת הלוואתו בשעת הלוואתו קני ליה נמי לענין דקיינן ליה שלך מי אתה רוהמ"ו[א]: **מנין לבעל חוב שקונה משכון.** פי' בקונטרס בשלמי דוכתי[ב] [כא]התמייב בחונסין ובקבה דהא ר"מ ור' יהודה פליגי [כב]במלוה על המשכון מי הוי שומר שכר מי שומר חנם אבל שומל לא הוי ואוקי גמרא ר"מ כר' יצחק משמע דר' יצחק לא אמר להתמייב בחונסין לכך נראה לי שקנה את המשכון להתמייב בגניבה ואבידה[ז]: **צדקה מנין.** ות"ת אינה נדקה ממה שיחזיר לו לשכב עליו וי"ל דלייק מדכתיב (דברים כד) ושכב בשלמתו וברכך ולי לא הוי קונה ליה (ב"מ פח:): ק"ל כשמבריכו העני הוי ליה רבית דברים[ב] ויש מפרשים דלא מיקרי נדקה אלא הנותן משלו כמו נדק מנלך ותן לו (ב"מ פח:): **תנם לאבא או לאביך אינה מקודשת.** ואם תאמר הא אמרינן לעיל (דף ו:) תן מנה לפלוני ותקדש מני לך מקודשת ויש לומר דלא דמי להתם שהמחילה היא בדבר היכא דאיכא למימר דלעתה להתקדש אבל הכא שהוא לפלוני ואינה מחילה התקדשי לי והיא משיבה תנם למי שתרצה היכא דאיכא למימר דלאו היא משמה בו ואינה מוסמת: **תנם לפלוני אינה מקודשת.** ות"ת אמאי קתני לעיל בגרייתא אחיך לאבא ופלוני סגיא והיכא למיעבד כל הני לריכותא[יח] ושמע ים לומר לאין לחוש לכך כיון דלא תנא אחיך בגרייתא לחודיה אי נמי י"ל דלהכי תנא אחיך ופלוני משום דס"ד דליהוי מקודשת טפי כשאמרה תנם לאחיך לפלוני מכשאמרה תנם לאחיך לסמכה דעתה טפי כשיהא ביד פלוני[ט]: **אם היה סלע שלה מקודשת.** פי' בקונטרס דאלרה קונה לה ולא נהירא לאם כן מאי נעי סלע של שניהם מהו פשיטא לאיהו קונה כיון דהוה חלר של שניהם כלאמרינן פרק המוכר את הספינה (ב"ב דף פד:) אמר רבי יעלי חלר של שני שותפין קונין זה מזה ומוקי לה בשוחד נתון קופתו של לוקח לבל במוחד על הקרקע לי' ונראה לפרש דהכא טעמא אין תלוי בקנין מלרכ[כ] חלא כשהסלע שלה סמכה דעתה ובשלימו שלה לא סמכה דעתה ובעי כשהסלע של שניהם מי סמכה דעתה או לא:

הג

י"ל כיון דבשעה שנטלו לא היו מעותיו בידו נהנה הוא במשכון שנוטל במקומן וכו' ועוד שיכול לעשות חליפין מן הכלי הממושכן מה שלא היה יכול לעשות מן המעות. תוס' סלע"ם וע"ע תוס' ב"מ פג: ד"ה מימר. ח. ובהכי סגי אבא להודיעך כחא דרישא ופלוני להודיעך כחא דסיפא. ריטב"א. ט. דסלקא דעתין אביך דמקרבא דעתיה לגבי בריה וידו כיד בנו ותו דאית לה כסופי למתבעינהו מינה דאזלא השתא לרשותיה אפילו כי אמר שיקבלם לי לא סמכא דעתה ולא הוי קידושין קמ"ל. ס"ס. י. ואי בתוך קופסא המונחת בה פשיטא שקנתה. ריטב"א. כ. דאיכא למימר שזרקו לה לתוך חיקה. תוס' טוך. (ועי' תוס' הלע"ם שמפרש בתירוץ, ועי' ריטב"א שלומד הסוס מדין ערב).

מנה אין כאן משכון. פי' ומינה מקודשת לפי שהמשכה נקנית בכסף והכסף היינו בעין היאך יקנה שמין המשכון תמת הכסף כיון שלא יצאו ליד המשכה ולפי מי אמר לה שהמקדשי לי במשכון זה והמשכון יהיה שלך פשיטא דמקודשת וכמו כן מה שמתנו עליה הלכך נסכית של מכתו שהוא משכון שמין כאן להיות במקומו לקנות שהם נתנו הפרוטות היתה קנוייה להם לעבד כעני נקנה בכסף[ו]: **נטלתו וזרקתו ליס.** בפניו לומר לימי רוצה: **הא שדיתינהו קמיה.** במקום שהיו מצוי מבוד הוו קידושין במתיה: **מדאיחייבא ליה.** לשלומי גמרה וקדשה נפשה ולפי שהוא שלה זרקתו לנסות מת זה מס הוא רגון: **לימה מקודשת.** ומינו דומה לתן מנה לפלוני ולקדש בו[ו] דהתם מיהי קאמרה לתן מעותיו למחרים: **להודיעך כח דרישא.** לפי על גב לתביה הוא לו גמרה וקדשה נפשה: **כח דסיפא.** לומר מקודשת לפלוני שלה הוא: **סמכה עליה.** לעניד שלימותיה[ח] וכי מקבל להו הוא שלוחה ומקדשה: **ואם היה סלע שלה מקודשת.** שאלו של מכס קונס[ט] והרי הוא כמו שמקבלתו: **רב מחריס.** לנוסכה:

מומרי

תורה אור השלם

1. הָשֵׁב תָּשִׁיב לוֹ אֶת הַעֲבוֹט כְּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁכַב בְּשַׂלְמָתוֹ וּבֵרַכֶךָּ וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ׃

דברים כד יג

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה מנה וכו' משכון אין כאן לימן שוה כלום וכו' קנוי לו ספ"ק:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

מוסף תוספות

א. וטעם אחד לכולן לפי שאין המשכון משועבד לכלום משום דאדם יכול לשעבד נכסיו לדבר שנתחייב בו אבל בדבר שלא נתחייב לא חל שעבוד על נכסיו, ובמתנה שאמר ליתן לו לא נתחייב בה ולא יתחייב בה לעולם לפי שיכול לחזור בו לפיכך לא נשתעבד לו המשכון במשיכתו. תוס' הלע"ם. ב. כיון דדבר האבד הוא וחזרו בהם חייבים לשלם לו הפסדו הילכך נשתעבד לו המשכון שלהם עליהם עד כדי דמיו. ס"ס. ג. שיאמר לו אם אחזור בי תזכה בכך וכן ממון בגוף החפץ הזה. ס"ס. ד. אין זה גזמא מה שנותנין לקנוס את החזור בו, בדין הוא להתחייב בו מי שחזר בו מן התנאי שהתנו לפי הבושת שמתבייש חבירו במה שהוא חוזר. תו"ח ב"מ קפ"ח. ה. דאמרינן התם והא אידי ואידי הלוהו על המשכון קתני ואין סברא לחלק בין המלוה להלוהו. תוס' גיטין לז: ו. דאפילו מקבל פקדון מעובדי כוכבים אם מקבל עליה אחריות מחייב עליה בבל יראה. ס"ס. ז. דהוי שומר שכר וכו' והיינו שכרו דקני ליה להיות ממונו לקדש בו את האשה ולקנות בו עבדים וקרקעות, [ואף] שגם ממעותיו היה יכול לעשות זה